

Příčný průřez je obdélníkový s mírně zaoblenými hranami. V podélném průřezu se zužuje směrem k ostří i k mírně vkleslému týlu. Povrch artefaktu je nerovnoměrně pokryt světle zelenou oxidační patinou s hnědávým bahnitým povlakem. Na jedné z bočních stran, v úrovni ostří i týlu, je původní hladký povrch nástroje. Z typologického hlediska se popisovaná sekera nejvíce blíží typu Rudimov. Nově zachráněný exemplář ploché sekery rozšiřuje počet dosud nalezených měděných seker na katastru městyse Dřevohostice na Přerovsku (Dobeš et al. 2019, 7, 9, 33, 46).

Literatura

Dobeš, M., Fikrle, M., Drechsler, A., Faltýnek, K., Fojtík, P., Halama, J., Jarůšková, Z., Kalábek, M., Langová, J., Schenk, Z., Španihel, S., Peška, J. 2019: Eneolitická měděná industrie na Moravě. Nové a staronové nálezy ve světle stávajících poznatků o vývoji středoevropské metalurgie. *Památky archeologické CX*, 5–58.

Summary

An isolated flat copper axe (Fig. 6) was discovered in 2024 during a metal detector survey on the left bank of the Šišemka Stream, in the northwestern part of the Dřevohostický les (Dřevohostice cadastral area, Přerov District). The artefact can be broadly dated to the Eneolithic period.

Zdeněk Schenk

Dukovany (okr. Třebíč) „Nad Studánkou“, „Pohaniska“.

Kultura zvoncovitých pohárů. Hrob. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0933900N, 16.1750500E

V rámci realizace projektu regionální spolupráce „Střední Pohrlaví jako součást historické stezky spojující Českomoravskou vrchovinu s jihomoravskými úvaly“ probíhaly v roce 2024 v prostoru vodních nádrží Mohelno a Dalešice a jejich nejbližším okolí povrchové prospekce. Při jednom z průzkumů se podařilo na severním okraji katastru obce Dukovany v trati „Nad Studánkou“ nebo též „Pohaniska“ objevit rozoráný žárový hrob. Nálezová situace měla podobu ostrůvkovitě roztroušených spálených kostí doprovázených drobnými zlomky keramiky na ploše cca 3 × 3 m. Většina nálezů se však soustředila ve dvou sousedních brázdách hluboké orby. V inkriminovaném prostoru jsme provedli skrývku ornice za účelem zdokumentování hrobové jámy, ta však byla téměř celá zničena orbou a o její velikosti a tvaru se nedá říci nic bližšího. Zachytit se podařilo jen malou část její báze, která byla vyplněna tmavěji zbarvenou půdou, v níž se nacházely další pozůstatky kremace, včetně drobných uhlíků. Hrob byl patrně poškozován orbou dlouhodobě, o čemž svědčí i velmi špatné zachování milodarů. Z několika desítek drobných střepů se podařilo vyčlenit na základě podobnosti hmoty a úpravy povrchu celkem šest keramických nádob, které jsou ve všech případech značně torzovitě. Na základě charakteru profilace některých keramických jedinců můžeme žárový hrob datovat do období kultury zvoncovitých pohárů. Nelze vyloučit, že v budoucnu by zde mohlo být dalšími průzkumy objeveno doposud neznámé pozdně eneolitické pohřebiště.

Literatura

Neuveveno.

Summary

In 2024, a ploughed-in cremation burial was discovered on the northern edge of the Dukovany cadastral area, in the ‘Nad Studánkou’ field, also known as ‘Pohaniska’ (Třebíč District). Based on several poorly preserved ceramic vessels, the grave can be dated to the Bell Beaker culture. It cannot be ruled out that a Late Eneolithic burial ground may be discovered in the future at this site.

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla

Holasovice (k. ú. Štěplovec, okr. Opava)

Kamenec; „K Šopě“, parc. č. 320, 288, 352, 295.

Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Slezské zemské muzeum, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9773442N, 17.7815833E

Na přelomu let 2023 a 2024 proběhl v místě záchranný archeologický výzkum spojený s kladením kanalizačního potrubí mezi obcemi Kamenec a Štěplovec. V prostoru nad potokem Žabina v trati „K Šopě“ byla zachycena část pravěkého sídliště, reprezentovaného 16 zahloubenými objekty. Výrazně fragmentární keramický materiál by snad mohl prokazovat v prostoru existenci sídliště lidu kultury nálevkovitých pohárů. Je ovšem na tomto místě nutné přiznat, že skromně zastoupené keramické nálezy postrádají výrazné chronologické znaky.

Literatura

Neuveveno.

Summary

A rescue archaeological excavation was carried out in connection with the installation of a sewer line between the villages of Kamenec and Štěplovec (Štěplovec cadastral area, Opava District). Prehistoric subsurface features, most likely associated with the Funnel Beaker culture, were uncovered in the ‘K Šopě’ field.

Jiří Juchelka, Ondřej Klápa, Marek Piętoń, David Galia

Holubice (okr. Vyškov)

„Podsedky“, parc. č. 1280/1.

Kultura zvoncovitých pohárů. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1846722N, 16.8107944E

Během výstavby Technologické centra jsme v roce 2024 během tří týdnů prozkoumali devět archeologických objektů. Všechny byly součástí sídliště kultury zvoncovitých pohárů (obr. 7). Ve třech případech se jednalo o velice rozsáhlé stavební jámy – hliníky o průměru 10 až 13 m. Dalšími objekty byly různé jámy sídlištního charakteru. Hliníky obsahovaly velké množství nálezů. Především se jednalo o keramiku (nalezeno i několik zlomků zdobených pohárů se zachovalou inkrustací), dále velký soubor broušené a štípané industrie, kostěné nástroje, nátepní destička, kamenná šipka, zvířecí kosti. Sídliště mohlo patrně souviset s existencí kostrového pohřebiště, které jsme zkoumali v roce 2020 (Mikulková 2021) zhruba 1 km jihozápadně od současného výzkumu.

Obr. 7. Holubice. Objekt 508 – stavební jáma, pohled z dronu. Foto J. Jagoš.

Fig. 7. Holubice Feature 508 – construction pit, aerial view (drone). Photo by J. Jagoš.

Literatura

Mikulková, B. 2021: Holubice. *Přehled výzkumů* 62(1), 211–212.

Summary

During the construction of the Technology Centre in the 'Podsedky' field (Holubice cadastral area, Vyškov District), nine settlement features associated with the Bell Beaker culture were excavated (Fig. 7).

Blanka Mikulková

Kojetín (okr. Přerov)

„U Křenovické lávky“, parc. č. 1818/53.

Mladší/pozdní eneolit. Ojedinělý artefakt. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.3372490N, 17.2729430E

Dne 8. 9. 2023 byla při povrchovém sběru nalezena silicitová šipka v trati „U Křenovické lávky“ (obr. 8). Jedná se o polohu situovanou na levobřežní straně Rybníčního potoka, který představuje pravobřežní přítok říčky Haná. Nadmořská výška místa nálezu činí 198 m.

Z typologického hlediska se jedná o oboustranně retušovanou šipku s křídélky a konvexně vykrojenou bází. Artefakt s odlomeným hrotem náleží mezi symetrické rovnoramenné dlouhé tvary. Dochovaná délka trojúhelníkovité šipky symetrického tvaru činí 36 mm, čímž ji můžeme zařadit k velmi dlouhým tvarům, s kterými se setkáváme na moravských lokalitách v období pozdního eneolitu spíše ojediněle (Olivík 2009, 35–46). Maximální šířka exempláře z Kojetína činí 25 mm a tloušťka 4 mm. Hmotnost je 2,816 g. Na základě poměru délky a šířky byl stanoven index 1,44. Artefakt byl zhotoven ze silicitu glacienních sedimentů světle šedohnědého zabarvení.

V poloze „U Křenovické lávky“ a v prostoru sousední trati „Babiny“ se nachází rozsáhlá polykulturní archeologická lokalita, kde bylo prostřednictvím povrchových sběrů doloženo především intenzivní osídlení z pozdní doby bronzové, starší

a mladší doby železné a doby římské. Se starším horizontem osídlení lze prozatím spojit ojedinělé nálezy kamenné štípané a broušené industrie neolitického a eneolitického stáří. Popisovaný nález silicitové šipky lze rámcově zařadit do období pozdního eneolitu.

Literatura

Olivík, J. 2009: *Silicitové šipky a nátepní destičky – jejich typologie a postavení v pohřebním ritu kultury zvoncovitých pohárů na Moravě* [online]. Rkp. magisterské diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. [cit. 2025-5-5]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/ejukm/>.

Obr. 8. Kojetín. Silicitová šipka. Foto Z. Schenk.

Fig. 8. Kojetín. Silicite arrowhead. Photo by Z. Schenk.

Summary

A silicite arrowhead (Fig. 8) made of erratic flint was found in 2023 during a surface survey in the 'U Křenovické lávky' field (Kojetín cadastral area, Přerov District). The artefact can be broadly dated to the Late Eneolithic.

Zdeněk Schenk